

20 აგვისტოს დაბლოკებით სიღამის 10 საათიდან დაიწყო რბევა დეტერტრებისაგან და მარადერთისაგან. დაბლოკებით დამის 2 საათზე როცა ქალაქიდან გადმოვიდა ჩვენი უკანასკნელი ვაგონის ნაწილები, ვილაქამხებივაგონებდა, რომ რამოდენიმე ქუჩებში დაჩენილი გერმანელები ვეგონს მიმავალ რუსებს ვაგონს დაშორდნენ უშენებ, შესაძლებელია, რომ ეს ხმები სრულით შეესაბამებოდნენ სინაგოგის. ყოველ შემთხვევაში ეს ხმები საკმარისი იყვნენ და ნახევარი საათის შემდეგ გერმანელების უბანში „კლიზავეტის“ და „სტრუკოვის“ ქუჩებში მოხდა შეხვედრები ხმა ფარგლებს და კარგის მტერების, ადამიანების ყვირილისა, ჩხუბისა, სიძულვილისა, ჯგუფური და სათითავე სროლისა. ასეთი შემთხვევით დაწყებული პოგრომი ნაციონალურ ჩხუბებად გადაიქცა. ბობოს ნახევარი ნაწილი, რომელიც არბევდა გერმანელებს, შესდგებოდა, არა სამხედრო არსებობდა „შეზღუდული“ და ვერა წოდებულ „პოლიციებიდან“, რომლებმაც არ დაიფიქს საუკუნობითი აღიარებულ ბილი და გერმანელებთან. პოგრომი „სიტყვებთან“ სისხლიანი მიიღო.

რადგან უკანასკნელი ვაჩქეულების ჩვენებით პოგრომის დროს, რომელიც გავრცელდა 21 აგვისტოს შეადგენდა, დაჩენილი და დასუსტებული გერმანელების უზრავლესი ნაწილი რიგში. არ იყვენ შეწყნარებულ არც ქალები არც ბავშვები. პოგრომში მონაწილე „პოლიცები“ ქრეველგარ მალდაბნეხას ხმარობდნენ და იტაცებდნენ ქონებას. ამავე დროს ქალაქი იმყოფებოდა გერმანელების ქიმიურ ყურბარების ალში. მოწვევითი პირი ტალღისაგან და გორავდა ქალაქში და სიკაცხეს ასაღონდა დატვირთვის და გალახულების გერმანელები ესროლენ ქალაქს ზღვის პირიდან, დასაყვირ მიზანუბრებიდან და ჩრდილო აღმოსავლეთის შრიდან, ჩვენი ვაგონი კი რომელიც უკან ისედაც ესროლა და აღმოსავლეთით დასაშრეთია. ეს დამტყვევლო სროლა დამსვენდა აკარდი იყო დამის სისხლიანი ქვიფობასა.

ახალი ამბავი.

ახალი წიგნი. ამ მოკლე ხანში დამტყვევდა ახალი წიგნი შემდეგი სათარაოთ: „საქართველოს სიკვდილიანი კრებების ისტორია: წიგნი შეუდგენია მასწავლებელს ვესევი ნიკოლოძეს.“

ბავშვების შექება. (ხალხური ლექსი).
იმა ვაშობა შობითა,
ვარდა ვავარდა ქებითა,
ნარცხინა ძუძუ გავიწო,
მას გვეგარა სურნელეთობა.

შვიდი სავსის მდგომარეობაში, შეხედით ამ ლექსს მისი თვალთა ხედვით გაზომეთ მისი ინტერესით და თქვენი ადვილად დააფასებთ მას. ბავშვი ხომ ახლა ხან დაასრულდა ახანში და ხუვება ლექსის პარავდ სტრიქონს „იმა ვაშობა შობითა“ რა აქ მისთვის საინტერესო და გულთა უფროსი მისხილიდგო თუ იმ მხრით შეხედოთ დავი ამ ლექსს, რომ იგი ბავშვს შეეგება, რომ შიგ ბავშვის აღურსი და სყარულია, დაინახავო, რომ ბავშვის მიერ თავის თავის ქმნის კითხვა და გაზნებრება არა ბუნებრივია. მგონია, როცა დედა თავის შვილს თავს დამზარის და სიტკბოებით აღსაყვ სიტყვებით ეუბნება: „ო ხარ და ვარდი ხარო, მაგრამ რაღა ბავში თავის თავს იმავდ ეუბნება, ის არა ბუნებრივია სწორედ ამის შესახებ რუსეთის პეტაგოგი პალტანინი ამბობს. ად არის აქ ან ლო. გავ, ან პედაგოგია, როცა ბავშვს ძალს ატანს, რომ მოვეფეროს და მოყოლოს თავის თავს ძიენითა: ხიხი ცხიხი გვი.“ მეორე ლექსი ვარი და ბულბული“ თითქმის ყველა გამოცემაში ჰქონდა გაცემაშევის მოთავსებული თავისი, დედანაში რომ იგიც უყარვისა, როგორც არა შესაფერო ბავშვის ბუნებისა, ეს წესი. საზოგადოების გამგებნი დამტყვევლო იმითი, რომ ახალ გამოცემიდან გამოიქცხა, მოუხედავთ ამის მე ამ ლექს მძინე მოვიყვან, რომ მითხვედი დარწმუნდეს, თუ ხალხურ ნაწარმოებთა უკიდურესი მიტრფილავ რა ნაწარმ შეიძლება, შესტდეს.

მ. ყაზხაშვილის ქალთა კერძო სასწავლებელი.

ინსება მერვე კლასი საზოგადო განათლების პროგრამით და არა პედაგოგიური ხასიათისა.
→ **კრება** დღეს 5 საათზე (შეღები დრო) სასულიერო სასწავლებლის შენობაში (არქეოლოგის გარე) დაინშნულია კრება იმერეთის საგანძროს სამმართველოსა, რომელსაც დაესწრობინ მიუღ ენარქაში არჩეული, თბილისში საეკლესიო კრებაზე მიმავალი, დელეგატები.

სახანართლოში მოსამსახურეთა კავშირმა

თავის სხდომაზე 3 სექტ. მიუღველობაში მიიღო, რომ ქუთაისის ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარის და ბრალდებულის ადვოკატი თავისუფალია და, თუქვა ამ თანამდებობებზე და ავრთვეე მარტრებზე კავშირის მიერ არჩეული პირები წარადგინო, მაგრამ უმაღლესი სფეროებში, ან სულ არავინ ინიშნება, სრულიად უცხონი და არა ამორჩეული პირები. ამის გამო კავშირმა დადგინა: დასუფრებული გავიზიანეს ქ. თბილისში ორი ამორჩეული პირი: კოსტავა და მინაილიშვილი და ესთავოს ცენტრალ კონტრეს, რომ ამ მოვლენას განსაკუთრებით ყურადღება მიუქციონ და თავისუფალი ადვოკატები დაინიშნონ საზოგადოების მიერ დასახლებული პირები.

→ **კარლა ჩხივიძე**, როგორც პეტროგრადის „იზვესტია“ ვადავლევს, ვატივებული და ლოგინათ ჩაწოლილი. ექიმებს მისთვის ვარეთ გამოსვლა აუკრძალავთ.

→ **ბეჟუ ლაღვა** თავის გუნდით კონცერტს გამართავ 6-ს ენქენისთვის ფართში, 7-ს ბათომში და 10-ს ქუთაისში.

→ **ქალაქის თეატრი.** დღეს, 6 სექტემბერს, ქ. ფოცხვარის მიუთრობით და მონაწილეთაში გაიშარება პირველი ქუთაისში „დემოკრატიული სინდიკატის“ თავისუფლების სადგამი, რომელზედაც შესდგება კამათი სათალოკოსის არჩევნებზე და სარწმუნოების განაზღვრებაზე. კამათში მონაწილეობას მიიღებენ თბილისი მიმავალი ხალხის მიერ არჩეულნი კათალიკოსის ამჩეველები. მიღები სპში მხენიდან ათ შორამდე იყიდვი თეატრის კასში. წშიდა შემოსავლის ნახევარი მოხმარდება ახალთაობის საქმეს. დასაწყისი სიღამის რვა საათზე.

→ **გუბ. კომისიის განკარგულება.** 3 სექტემბერს სამოა უბანში რამდენიმე მთარობა ჯიპკირმა რევილვარი ვასროლა. ისევე ჯიპკირები ქალაქის ბაღში ჩავიდნენ, მაგრამ იქ ვარისკაცთა სამტონს დეტატირს დახმარებით ისინი დააპტირეს. ამავე დღეს ბალახანის ქუჩაზე მთარობის ჯგუფში ჩხუბი მოახდინა. ჩხუბის

ვარდი და ბულბული.
ვარდა ვასახა ბულბულსა,
გვ ბალი დამაკოლო.
განა სხვა ბალი არ არის,
რა ჩემზე მოიკლავო?

განა შეიძლება ამ ლექსით ბავშვის გულის უფროსი ამოძრავება. აქ არის მართლა ბავშვის ყურადღების მიზნიდგელი მოტივი. დედა ბულბულსა და ვარდს შორის, მაგრამ ვერც ბავში და ვერც უფროსი ვერ მიხედება, თუ რისთვის იმძქვიან ბულბული და ვარდი, რატომ ვერ თავსდებიან იგინი ერთად ბაღში, რად სძულთ ერთმანეთი? უფრო ვასავგებ არ იქნებოდა, რომ ლექსი სულ წინააღმდეგე შინაარსის ყოფილიყო, რომ ვარდი და ბულბული ერთმანეთს სულს ვანწოდებოდას უკნა. დედენ, ვრომანერს ენობილენ. მაგრამ ამას ვოგებშევილი ყურადღებას იმდენად არ აქცევდა. მას ავმარფილენდა არა, რომ ლექსი ხალხური იყო, პატარა შობის, ვარდსა და ბულბულზე იყო ლაბარაკი და სხვას არ დავებდა-ეს სხვა კი არის შინაარსი, დედა აზრი, რომელიც უნდა სწავლობდნენ ყმაწვილის სულსა და გულის და უწეოდრე იტყვიდეს მას.

ხალხურ ანდაზებსა და ლექსებს შემადგ გოგებაშევილი ბავშვებს აწვდის საყოფარ პროზაულ სტატებს, რომელიც უმთარესად წარმოადგენს ამა თუ იმ საგნის აღწერილობას. საზოგადოა აღწერილობას დღითა იყავნდა გოგებაშევილი. იგი ამ აზრის იყო, რომ რაც ბავშვისთვის თვალსაჩინოა, ის მისთვის ნათელია და გასაგებია. ამ აზრით დედა ენაში მას აქვს მოთავსებული ყველაფერი, ცხოველების და ფრინველების აღწერილობა, ერთი სიტყვით იმ საგნების, რომელიც ბავშვთან ახლოა და რომელიც უფრო იზიდავს

განცხადება

იმერეთის საგანძროს სამართველო ამით აცხადებს, რომ დღეს 6 სექტემბერს წიღამის 5 საათზე (შეღები დრო) სასულიერო სასწავლებლის შენობაში დაინშნულია წინასწარი კრება, რომელსაც უნდა დაესწრობინ იმერეთის საგანძროს არჩეული, აბილესში მიმავალი დელეგატები. ეს სწინა ვითომ ქ. ფოცხვარის შვილის განზრახულ საღამოს ესწრებოდნენ დელეგატები, სიმართლეს მოკლებულია.

საგანძროს სამართველო.

საბიროზე გამოცხადილი კორექტორი.

პირობების ვასაგებად მივაითხოვ ვაზ. ჩვენი ქვეყნის რედაქციაში, თბილისს ქ. ს. მიქელაძის სახლი.

დროს კინადამ მოპკლეს ერთი სამხედრო მოხელე. გუბერნიის კომისარმა განკარგულა ვასკა, რომ ბალახანის ქუჩაზე გამარქულ სასწავლებლიდან სალორის ტყვედ სუვევიო რევიტორან-დექანი დაიკეტეს.

→ **ვაძარცვა.** ენქენისთვის 4 ორპირის ქუჩაზე გამარქეს საქანდიტორის პატრონი რომაძემისა წყაროვეს 40 მან.

→ **ნაბოქოს წიგნაკი.** მის. ხს. ყოფინამა რედაქციას ვადმოსკა 4 ენქენისთვის თბილისის ქუჩაზე ნაბოქონი წიგნაკი (№ 6742) სახელწოდებით შენახული ვასისა (№ 527) ელახანდა ნიკოლოზის ასულის შერველისა ნახელეგ მოიქებული. პატრონი უფულა წიგნაკი რედაქციაში მოიკითხოს. მოიტანოს პიროვნების შემინაშემებელი საბუთი.

→ **დასავლეთ საქართ. მასწ. დელეგატთა ვარილობა** რამდენიმე დღეს ვგარტელდა. 4 ენქენისთვის ვადავლევს თავმჯდომარეთა აირჩის მასწ. ვადავლევ, მის აწახანებათ კავამდე და ქანტუროშვილი და შიდვენბათ მის. ბუბურაშვილი და ბერძინის ასული. ქორაბიძის-ესწრებას 49 ენანოგიურ დელეგატი. კრენის ანვაროში შეძლეგ ნებებში დაიბეჭდება.

→ **საქონლის პირის საწინააღმდეგო** გუბერნიის კომისარიატს ატგობინებენ, რომ საქონლის პირთან საბრძოლველათა მონაწიან საქმეთა სამინისტრომ 150,000 მან. ვადასსო.

→ **დაპატიმრება** დაპატიმრეს ვაქარსკიკი კონ. დეტრამე, რომელიც ქალაქში სახანოვა ნივთებს ჰქადნდა.

→ **რევიტორის მოხდენის უფლება** გუბერნიის კომისარს საგუბერნიო და ქალაქის სასულსათო კომიტეტები ატყობინებენ, რომ რევიტორის მოხდენის

ყმაწვილის გულის ყურს. მაგრამ რა გინდ აზრობელი და სასიამოვნო იყოს საგანი, ყმაწვილს მისი აღწერილობის მოსმენა უმძიმს. მაგმეს ყუყვარს უზთავრესად მოთხრობა, რომელიც შეხება ადამიანისა და ცხოველების ცხოვრებას, შეტადენე. იმისთანა მოთხრობა, სადაც სიტყვებზე და მოძრაობა, სადაც სინარული და სიყვარულია, ან გაკვირება ან გაპკვირებიდან თავის დახსნა. თუ შეგ დამაბუქნია, ეს ხომ უფროსად აპყრობს ყმაწვილის გულის ყურს; მაგრამ ბასის უსიკაცებო და უმობროა რაზედენ ყოვლად აუტანელია ბავშვთვის მუტადრე მამინ, როცა ეს ბასი აღწერილობითა. რომ უფრო ცხად ვყო ნუმი აზრო, შოვივეან გოგებაშევილის მიერ შეთხუდ აღწერილობას ისა და ქათამის შესახებ.

ი. ა. ყვაილია. ის ყვაილი ზევით ასხია. ყვაილი ამოსულთა ყლორტზე, ყლორტი ამოსულთა დეროზე, ყლორტებს და დეროს ფოლოები ასხია. დერო ამოსულია ფერსებზე, ფერსებზე მიწაში ან ფესვებით სწოვს მიწოდან საქმელსა და იზრდება.

ქათამი
ეს ქათამია. ქათამს ფრთები ასხია და ფრინველ. ამიტომ ფრინველი ქათამი. ქათამს პატარა თავი ახლი. თავზე ბიბილო აქვს ამოსული. ქათამის ნისკარტი მოკლეა და წყროლი. ისტერიც ქათამს მოკლე აქვს. ტანი ქათამის მომრგვალოა და შემოსილი ბურტულით. უკან ტანზე ბოლო აქვს ამოსული. ფეხები მალდი და წყროლი ასხია. ფეხებზე ოთხი ფრხელი ახლი სამი ფეხი და ერთი უკან. ქათამს კანი იცის. ქათამს პატარა შვილს წყროლი ჰქვია, მოხრდილს ვარა. ქათამი მუტად სასარგებლოა ჩვენთვის.

უფლებმა აქვს მხოლოდ განსაკუთრებულ დელეგატთა აღტყრილი პირებს.
→ **მისამაძი მავალითი.** ბ. მელიტონ დავითის ძე ჩიქოვანმა სოფ. სემპქანოს ივეე ზემუქს ხილის (სენ. მახ.) უფასო წიგნ-საცხამსწიხებლოს თავის ხარჯით გამოაუწერა წიგნი დამლევაზე ვაზ. ჩვენი ქვეყანა.

თბილისი.
ამიერ-კავკასიის კომიტეტის ვადავლევია. ვ. ხარლამია, მ. ი. პაპაჯანავა, ველოპა და მ. ი. ვადავლია, ამიერ-კავკასიის საგანგებო კომიტეტის წევრებია, ენქენისთვის 2-ს შემდეგი შინაარსის დეპუტე ვადავლევანს მინისტრ პრეზიდენტს ვარენსის: რადგან ვკავსიამში შესდვა დროებითი სარევილოტიკო კომიტეტი, რომლის ხელშიც ვადვიდა სრული უფლება და ამას ვარდა რადგან დროებითი მთავრობა მეცდინაობს, რომ საშინსტროს წევრებდ მხოლოდ სოციალისტები იყვნენ, ვთხოვა ჩვენ ვადავლევანს უფლოთ თანამდებობიდანა.

→ **თბილისის მუშ. და ვაზ. კაცთა საბჭოს სხდომა.** ენქენისთვის 3 მუშათა და სალდათა დეპუტატების სხდომა იყო. საბჭომ ითაობარა კორნელოვის ვაშას-ელახე და მთავრობის შემაღლებიდან, ვეტელი მიხენება წყითახა ამ საკითხის შესახებ. ე. კორდანი. ბურჯენია აშკრად ვადვიდა კონტრ-რევილოტიკონერთა ბავაშვილი—ვანახანა მოხსენებელსო,—რასაც შედეგად ის უნდა მოვეყვს, რომ მთავრობა დემოკრატის ხელში უნდა გადავიდეს საცხებით და კათალიკური პირიკითა უარყოფილ უნდა იყვესო. ამ აზრით შემუშავებული რეზოლუცია ერთხმად იქმნა მიღებული.

→ **კონტრ-რევილოტიკონერთა დტუსალება.** თბილისში ვრგებლდა და

აი ამ ნაირ საკითხზე მასლოს აწვდის გოგებაშვილი ნორჩ ბავშვებს აწახანა ვთოყვის შემდეგ. მართალია, იაც და ქათამიც სასიამოვნოა და საყვარელ ბავშვსათვის, მაგრამ რა სახით და რა პირობებში? ბავშვს უყვარს ის დაკვიტა, კანად შეკრე, იმით დღის ვახარება და სხვა. ბავშვს სრულიად არ აინტერესებს ის დავიფა და ვარცხა: თუ რამდენი ფოთოლი აქვს, რისგან შესდგება, როგორ იზრდება და სხვა; არც აინტერესებს, რომ ის ყვაილი ზევით ასხია და ფესვები მიწაში იქვს ეს მან კარად ვადი. იყოს. ავრთვედ ქათამს მისახებ. ბავშვს უყვარს ქათამის მოვლა, მისი ყვრცხის დაღება, წყროლების გამოჩეკა, მათი მოძრაობა, ცეკვობა, დაბუნება და სხვა და არა ქათამის სხელოს ან ავტელობის ვარცხა, რომ ქათამს პატარა თავი აქვს. და მოკლე ისტერი, ორი ფრთა და ორი ფეხი, რომ ქათამის შვილს ჯერ წყროლს ეძახიან და მერე ვარაბა.

აი აქ არის ჩვენი პედაგოგის დიდი მუცდამა. იმას ვიყუცებოდა, რომ ბავშვს უფლო საგანსაც კი ასულდგომოვს, მას ვასახა და დახარის. ბავშვს უყვარს ბურთი იმიტომ რომ იგი მოძრაობს, დარბის, დაბტის, ხან იმალება, ხან ვამოხნდება. უყვარს ტიკინა-დედგომოვლათა აცქვეს, აწევს, აიძნებს, კოკნის და ვფერება,—იგი მისთვის ცოცხალია, ყმაწვილი ჯდება ვოხზე, დარბის, ვრცხებს მას მთარბს და საზოგადო უყუარებს მას და ეტყვიან ისე, როგორც ცოცხალ ცხენს. ერთი სიტყვით ბავშვს უყვარს სიტყვებზე და მოძრაობა და ამის გამო უსიკაცებო საგანსაც კი ასულდგომოვლდა და ამოძრავება.

გოგებაშვილი კი ცოცხალ საგანსაც კი (იას. ქათამს, ოფოფს და სხვ.) მეტად

ტუსალოა იმ პირობა რომელიც ჰქვნივული აღმოსდნება კორნელოვის მუტიკოლობის თანახმად.

→ **კავკასიის შტაბის უფროსი ენკინალი** თანამდებობიდან ვადავლა. მის ნაცუდალ დინიწა ვეკოლო კრეველსკი.

→ **ქართული ბირ მონაზონია კრება** ენქენისთვის 2-ს სექტემბერს სასწავლებელი დოწყო კრება. გამოცხადდა და მსწრე. ადგილობრივ ეკლესიაში წიგრის ვადახდის შემდეგ, კრება ვახანა კათალიკოსის მოსავლრემ თბილელ მიტროპოლიტმა ლონადემ, რომელმაც სიტყვა წარმოასთქვა და შემდეგ თავის ბიწახე წარმადანა. კრების ვახანხვე დასწრე აღივერდის ეპისკოპოსი პიროსი. კრების თავმჯდომარედ არჩეულ იქმნა არქიმანდრიტი ნახარი, ხოლო ვადავლემარის აწახანებულ იქმნა მ. მონაზონი.

პრომინენია.

სოფელი თერგოლა. თავს დაესხენ და გამარცხეს დიმიტრი და გორაკი რომბიქები მათ წაართვეს 208 მან.

→ **დ. ჩხარი.** გამარცხეს ვაქარა სიმონ უფლავა. წაართვეს 150 მ. და საათი.

→ **ბ. ტუზი.** აქ მოპკლეს კეკელა როსტომის ასული აბაშიძე.

სსრუმლინოვის ვასამართლვა

დ. ა. ს. **დ. ბ. შ. ბ. ი.**
პოდპორუიქი ვიგერის ჩვენება.
პეტროგადი. სექტემბრის 1. სამი დღით შეწყვეტოლი კრება ვახანდა. მოწვე პოდპორუიქმა ივერისმა სტევა: სტუდენტობის დროს არტულიის კანტონში ვახანდებოდა. კანტონი ყოველთვის საკვლად მსქენებოდა და კილდე ვადავლები თავი სასამართლოსა. ამის შემდეგ დიოწყო დამკველ მოწვეთა დაკითხება.

გენერალ ვინტულოვის და კაპიტან ტურგენევის ჩვენება.
ვინტულოვმა ვახანდა სუზომლინოვის მუდლის საქველმოქმელო მუშაობა. კაპიტანმა ტურგენევიმ სტევა: სუზომლინოვის ვწვია პოლოკენი ივერეთი რომელიც დალატისათვის სამართალში იყო იმეტივლი. მას სუზომლინოვის ძველდგურ იარაღების კოლექცია მოუტანდა. სუზომლინოვის უნდოდა იარაღი ყოველ მეცდინისათვის ჩეუქებოდა.

მოწვე ურბანსკი.
ურბანსკიმ სტევა: სუზომლინოვის მუდლეს საბარჯო თამაშს ვურჩევი, რაც მათთვის სასარგებლო იყოვა.

დრთ აქცევა და ამ სახით აწვიდა ბავშვს. ეს სახე არის საგნის აღწერილობა. ნართალია აღწერილობაც საქირიობა იგი მეცნიერული ყველგის საშველებია, და მასთანადე, ბავში უნდა მუქნეოს მას, მაგრამ არა პირველ ხანებში-მის აქვს თავის დრო და მაშინ ბავში აღწერილობასაც სიამოვნებით მოისმენს.

მეორე ვილადე ბავშვს მუტადრე მამინ, როცა კითხვის პირობისა ვასწავლოთ უსაყოოდ უნდა მივაყოლოთ იმ ვგარი მოთხრობა და ლექსები, სადაც გამოჩეატება ის, რაც ბუნებრივად ბავშვის გულის ყურს იზიდავს.
ეს უნდა შევიწინი სახელმძღვანელოს შემდგენელმა. ბავშვის ბუნებას უნდა შეუფარდოს საკითხავი მასალა და მხოლოდ მაშინ პირველი სახელმძღვანელო წიგნი ბავშვთვის სინარულსა და სწავლის სიყვარულის წყაროდ შეიქმნება.
ვოგებაშვილის „დედა-ენის“ პირველ დამწვებითი წიგნი ბავშვს სინარულსა და სიყვარულს კი არ ვარცხს,—პირიქით, უკუაგს მას პირველ ხალხისა და მისწრევებს ამის ვამო, რომ იგი არის კრებულე გურ უახრო ფრთების, შემდეგ ვაუყვარია და დახმებისა და უყვარის ხალხური ლექსებისა და ბოლოს საგნების უსიკაცებო აღწერილობისა.

ამ ვგარ შემდგარის და ყალბს საუფველებზე ავტეული გოგებაშვილის „დედა-ენის“ პირველი ნაწილი. შემდეგ შეხვები ამ წიგნის მეორე ნაწილის უყარვისო. მას და უფრო მეტად დანახებზე მკითხველს, რომ არც ეს სახელმძღვანელო წიგნებზე დადებდგელი ცხოვრებისა და პედაგოგის მოთხოვნებს. დროა, რომ მასწავლებლებმა იზრტონ და ვახანხლებულს ჩვენს თბილისს სახელმძღვანელოები მივაყოლოს.
პედაგოგი

